

[Kirkeministeren]

meget sjældne, og det hænger sammen med folkekirkens rummelighed. Folkekirken er meget rummelig i den forstand, at selv meget forskellige udlægninger af bekendelsesskrifterne tolereres og skal tolereres. Ingen har prøvet på forhånd at definere grænserne for bekendelsesgrundlaget, og det mener jeg heller ikke man skal. Men der er grænser. Vi kan sige, at de er nedfældet i selve grundloven, idet præsten er forpligtet til at holde sig til den evangelisk-lutherske lære. Gør præsten ikke det, foreligger der ganske enkelt et tilfælde – for nu at bruge tjenestemandslovens ord – hvor præsten ikke opfylder de regler, der gælder for hans stilling. Præsten har så et lovfæstet krav på, at sagen behandles efter tjenestemandslovens procedure med de garantier, det giver for præsten. Sagens afgørelse henhører under ministeren, og denne afgørelse kan indbringes for domstolene.

Det er efter nogles mening uheldigt, at en politisk minister skal træffe afgørelse i sådanne sager. Det er klart, at ministeren må og skal benytte sig af den teologiske sagskundskab og da først og fremmest vedkommende biskop, når bekendelsesgrundlagets grænser skal afgøres i de konkrete læresager. Der er tale om en retsafgørelse, ikke om en politisk afgørelse. Mange retsafgørelser er henlagt til administrationen, hvor ministre uanset politisk farve er bundet af retsgrundlaget. Det, man kan sige er en fordel ved det system, er, at ministeren i sin afgørelse er underlagt såvel folketingets kontrol som domstolenes prøvelsesret.

Så meget om gældende ret. Skal vi ændre gældende ret på det punkt? Det tror jeg ikke ville være en god idé. En juridisk-administrativ behandling af en sådan sag indebærer en garanti for vedkommende præst og dermed i sidste ende også for forkyndelsesfriheden. Jeg skal her erindre om, at den store debat, vi havde her i tinget i 1957, var foranlediget af det radikale parti netop med den begrundelse, at statsmyndighederne må have indseende med, at heller ikke biskopper må knægte forkyndelsesfriheden.

Det, jeg her har sagt, drejer sig om det, man kalder læresager. Derimod har jeg ikke talt om de mere trivielle sager, kan vi sige, hvor en præst overskrider grænserne for den almindelige ytringsfrihed. Her har præsten ikke nogen særstilling i forhold til andre tjenestemænd. Præsten har ligesom andre tjene-

stemænd pligt til under udførelse af sin tjeneste at underkaste sig nogle begrænsninger. Det tror jeg ikke der er mange der vil være uenige i, heller ikke i, at det i en sådan sag vil blive den tilsynsførende biskop, der som første instans skal tage stilling til, om præsten har overtrådt reglerne om, hvad en præst kan tillade sig af, hvad vi kan kalde private slagsmål fra prædikestolen. Jeg tror også, der er bred enighed om, at biskoppens afgørelse i sådanne sager kan indbringes for kirkeministeriet.

Det var lidt om det historiske og lidt om det juridiske, som forespørgslen jo først og fremmest drejer sig om. Men forespørgslen er jo også et oplæg til en drøftelse af spørgsmålet, om vi skal have den kirkeforfatning, vi indtil nu ikke har fået, idet forespørgslen henviser til grundlovens bestemmelse om, at folkekirkens forhold ordnes ved lov. Derfor vil jeg godt til sidst sige lidt om mit syn på det spørgsmål.

Stat, folk og kirke har levet sammen gennem århundreder. Det betyder, at folkets kirke har fået og har en enestående betydning for vor historie og for vor kultur og for vort folkelige fællesskab. Kirken er et samlingspunkt, et sted, hvor man kan komme og kommer på tværs af skel, på tværs af alle de skel, man i øvrigt kan have i et samfund. Kirkens grænser er ikke politiske eller standsmæssige, men geografiske. Den danske folkekirke er rummelig i bedste forstand, og som jeg allerede har været inde på, gælder rummeligheden ikke blot for medlemmerne, men også for præsterne.

Der er nogle, der jamrer over kirkegangens usselhed, og som hemmeligt eller højlydt er utilfredse med folkekirkemedlemmernes passivitet, og som måske egentlig synes, at de passive burde ekskluderes. Er vi enige i sådanne synspunkter, er folkekirkens dage talte, men jeg er ikke enig. Jeg mener, at bevidstheden om, at alle i den rummelige folkekirke skal leve med hinanden, er en styrke; det giver nemlig de bedste og de rigeste muligheder for en teologisk diskussion, fordi man ikke skader hinanden på liv og brød, det giver frihed i samtalen og i meningsdannelsen. Folkekirkens styrke ligger i, at den er en del af vor dagligdag, en del af vort samfund; ikke blot for de særligt engagerede. Den er ikke kun, hvis jeg må sige det på den måde, en kirke for sjælene, men også en kir-